SAMMANFATTNING ÖVER TOLLARENS JAKTLIGA UTVECKLING

2007-2014

Bild: Håkan Gulliksen

Inledning

Denna sammanfattning är framställd ur det material som låg till grund för Tollarklubbens jaktprovsdomarmöte 24-25 januari 2015 och de synpunkter som lämnades av närvarande Tollingjaktprovsdomare. Sammanfattningen behandlar också rasens jaktliga utveckling sedan de första officiella jaktproven inleddes 2007 fram till provsäsongens avslut 2014.

<u>Innehåll</u>

- Skolmässig jakt med Tollare av Gunnar Petersson
- Provens ändamål och grundläggande principer av Gunnar Petersson
- Provens uppläggning och genomförande av Jörgen Elgstrand
- Förändringar i nuvarande regelverk av Tina Byrsell
- Bedömningsprinciper av Leif Gustafsson och Gunnar Petersson
- Statistik med kommentarer av Tina Byrsell och Leif Gustafsson
- Praktiska prov av Leif Gustafsson
- Domarutbildning av Tina Byrsell

Skolmässig jakt med Tollare

All provverksamhet och jakthundsbedömning måste utgå från den skolmässiga jaktens villkor och krav. Detta innebär att innan man ens kan börja diskutera bedömningsprinciper måste man enas om vilka jaktliga områden och uppgifter rasen kan ställas inför och inte minst i vilken jaktlig miljö hunden skall användas.

Domarkåren måste med andra ord ha en gemensam grunduppfattning av Tollaren som jakthund och först därefter är det meningsfullt att diskutera detaljer och utforma anvisningar för bedömningen.

Även om tolling av sjöfågel med hjälp av hund varit känd sedan lång tid tillbaka så är Tollaren som jakthund relativt ny för oss och detsamma gäller provformen.

Den intensiva utvecklingen på provsidan under senare år har dock skapat en god bild av Tollarens styrkor och svagheter och domarkåren är nu rätt väl medveten om rasens jaktliga nivå i de olika funktionerna. Därför är nu rätt tid att styra upp verksamheten innan den riskerar att låsas i värderingar som i huvudsak är anpassade för andra raser.

De domare som i dag dömer tollingjaktprov är i huvudsak hämtade från den grupp av jaktprovsdomare för retriever som visat intresse också för Tollaren som ras och för den specifika provform som har utvecklats för rasen. Fördelen med detta är uppenbar. I SSRK finns redan 70 års erfarenhet av apporterande jakthundar och att då initialt utnyttja en domarkår som redan är granskad ur allmän lämplighetssynpunkt och väl övad i rollen som domare med stor vana att ”läsa” hund är naturligt.

Den naturliga frågan inställer sig då om det skiljer något i bedömningen av Tollare jämfört med brittiska retrieverraser? Ja och nej! Det finns en rad olika raser eller rasgrupper bland våra jakthundar där apportering ingår som en mer eller mindre viktig del av de jaktliga funktionerna men en sak är gemensam: Det ideala utförandet är detsamma oavsett ras men man lägger ”ribban” olika högt beroende på hur hög grad av specialisering rasen har som jakthund.

Varför har man då inte samma krav på apporteringsarbetet för alla raser? Här kommer genetiken in i bilden. En jakthund, även av en hårt specialiserad ras, är en ganska sammansatt och komplicerad genetisk produkt och för varje ny funktion man lägger till de övriga så får man vara beredd att sänka kraven eller lägga ned mer kraft på dressyrarbetet. En mångsidig ras blir aldrig lika bra i de enskilda delarna som en specialist men man kan få en hygglig kompromiss.

För domare som dömer olika provformer för apporterande hundar är detta inget stort problem men man måste anpassa sin bedömning till den aktuella provformen så att man har rätt ”glasögon” på sig vid de olika uppdragen.

Hur anpassar man dessa tankegångar med hänsyn till Tollarens jaktliga uppgifter? I jaktprovsbestämmelserna står klart uttalat att Tollaren skall vara en utpräglad and- och gåsspecialist. Det står också att hunden skall växla mellan tollingens mer lekfulla apportering och apportörens arbetsuppgifter. Redan här inser den initierade att det föreligger

svårigheter. Att i ena ögonblicket kräva ett lekfullt tollingarbete utan krav på stadga eller felfria apporteringar för att i nästa ögonblick kräva stadga, felfritt apporteringsarbete och utan gnäll eller pip går inte att genetiskt förankra. Det bli då mest en bedömning av förarens dressyrskicklighet och ger föga vägledning för avelsarbetet enligt §1 i jaktprovsbestämmelserna.

Låt oss också se på den jaktliga miljö som är Tollarens naturliga arbetsplats och på vilket sätt den skiljer sig från den miljö som är de brittiska retrieverrasernas arbetsmiljö.

Tollaren är en vildmarkshund att användas vid jakt på sjöfågel med funktionen att såväl locka fågel samt att därefter apportera skjutet vilt. En jaktform där jägaren är ensam med sin hund utan störande inslag. Denna jaktmiljö är så långt man kan komma från en brittisk klappjakt med drevkedjor, hundar och passkyttar. Båda miljöerna är var för sig extrema men helt olika och ställer också helt olika krav på hundarnas uppträdande.

När man skall fastställa den skolmässiga jakten (oavsett ras) så skall man

* Bestämma den jaktliga användningen och funktionen

* Fastställa vilka grundläggande egenskaper en hund med dessa funktioner måste ha

* Fastställa i vilken jaktlig miljö hunden skall jaga i.

Detta är nyckelfrågor. Försök inte att fylla på med så många andra funktioner som inte är nödvändiga. Det går inte att genetiskt säkerställa.

För ett effektivt tollingarbete behövs en hund med temperament och livlighet i sitt uppträdande.

För det efterföljande apporteringsarbetet krävs en hund med stark vattenglädje och med eget initiativ.

Det är inte SSRKs eller Tollarklubbens uppgift att göra om Tollaren till en brittisk klappjaktshund. Tvärtom är det vårt gemensamma ansvar att bevara och utveckla Tollarens särdrag och förstärka de egenskaper som krävs för en effektiv jakthund i sin naturliga jaktmiljö.

Först då blir Tollaren ett val att överväga för den intresserade and- och gåsjägaren.

Provens ändamål och grundläggande principer

Först några ord om verksamheten ur ett europeiskt perspektiv.

Vi lever i en värld som i snabb takt håller på att förändras också i hundsammanhang. Öppna gränser har underlättat en gränsöverskridande provverksamhet som inte minst vi i Tollarvärlden blivit medvetna om. Särskilt märks det vid TollarSpecialen där det utländska deltagandet är påtagligt. Vi möter olika kulturer såväl vad gäller hundar som jakt.

Den svenska Tollarklubben är störst i världen och detsamma gäller vår provverksamhet. Sverige är ett av de arealmässigt största länderna i Europa men också ett av de mest glesbefolkade. Ca 85 % av vår befolkning är positiva till jakt. I Sverige ses jakt och jakthundar som ett samhällsintresse och inte i första hand som ett problem som måste begränsas.

Övriga Europa i synnerhet i väst är tättbefolkat med en delvis fragmenterad natur där jakten är hårt reglerad och jaktutövningen förenat med stora kostnader. Ändå bedrivs viss provverksamhet men risken är att proven blir ett substitut till jakten och detta leder erfarenhetsmässigt lätt till att man mer eller mindre avlägsnat sig från den praktiska jaktens villkor och krav. Särskilt påtagligt blir detta hos retrieverägare av alla slag där dessa inte har en jaktlig identitet och oftast inte har en naturlig kontakt med det egna landets jägarkår.

Allt detta lägger ett särskilt ansvar på SSRK, Tollarklubben och domarkåren. Sköter vi verksamheten bra så kommer vi att bilda skola för övriga Europa. Gör vi det dåligt så kommer det att resultera i en brokig flora av provformer och bedömningssystem.

Vi i Sverige har med andra ord en framskjuten ställning i Tollarvärlden som vi skall vara medvetna om och ta ansvar för.

Den Europeiska Tollarvärlden kommer att påverkas av vad vi gör.

Grundsystem för bedömning av jakthundar

I Europa förekommer två grundsystem för bedömning av jakthundar: Det Anglosaxiska och det Kontinentala. Det Anglosaxiska kom först, redan i slutet av 1800-talet och har sitt ursprung i Storbritannien. Det omfattar totalt fyra provformer (retriever, spaniel, brittiska stående fågelhundar och kontinentala stående fågelhundar). Man tillämpar konkurrensbedömning och proven är inte utformat som ett verktyg för avelsarbetet. Det finns ingen ändamålsparagraf såsom vi har. De kontinentala provformerna utgör en vildvuxen flora vilket inte är att förvåna. Varje land har sitt system att utforma sina regelverk och i regel har respektive rasklubb tämligen fria händer vid regelarbetet.

I Sverige tillämpar vi i huvudsak det kontinentala bedömningssystemet med kvalitetsbedömning och skrivna kritiker.

Avgörande för möjligheten att utvärdera provresultat på sätt som gör det möjligt att följa en ras utveckling är att tillräckligt många hundar kommer till start. I Storbritannien utgörs antalet startande promille av populationen. I Sverige är motsvarande siffra från några procent och upp till ca 40. I Tyskland är motsvarande siffra omkring 75 % av populationen.

Svårigheten med jaktprov som avelsinstrument är att man som domare skall bedöma en rad funktioner och egenskaper på kort tid och under provformer som bara till dels låter sig standardiseras. Jakthundar är i likhet med allt annat levande produkter av såväl arv som miljö men med okända proportioner. Det ankommer som väl är inte på domaren att avgöra vad som är arv eller miljö (dressyr). Domare bedömer bara hunden som den går och står och kan inte spekulera i vad som är vad.

Vid jaktprov i Sverige förekommer två olika former av bedömning, momentbedömning och egenskapsbedömning.

Momentbedömning ger en god bild av hur väl en hund löser en jaktlig uppgift och bedömningssystemet är lätt att tillämpa (bedöma). Nackdelen är att momentbedömningen är sammansatt i sin egenskapsstruktur så att det är svårt att säkert bedöma vad som är vad.

Momentbedömning är i dag mindre vanligt.

Egenskapsbedömning är i dag den helt dominerande bedömningsformen och tillhandahåller bättre information om hunden till ledning för aveln. Med fel provuppläggning riskerar man dock även här att provmomentet blir så sammansatt i sin egenskapsstruktur att man riskerar att dra fel slutsatser. En vanlig missuppfattning i SSRK är att man endast kan använda egenskapsbedömning vid s.k. B-prov dvs. prov med kallt vilt. Så är det inte. Vid de flesta provformer som genomförs som praktisk jakt så använder man i dag egenskapsbedömning.

Hemligheten med framgångsrikt avelsarbete är kunskap om avelsmaterialet och då är rätt tillämpad egenskapsbedömning bäst.

Provens uppläggning och genomförande

(Understruken text är diskussionspunkter under domarmötet)

Under denna rubrik diskuterades en rad olika problem men också möjligheter i variation av provuppläggen.

Ansmygningen som inleder prövningen har ingen vägledning i regelverket eller RoA´n, hittills har det varit upp till varje olik provledare och domare att bestämma hur just det provets ansmygning skall genomföras.

Detta är givetvis inte bra för de startande som inte har någon rak linje att följa i utförande under prövning vid varje enskilt tillfälle.

Här var de närvarande jaktprovsdomarna överens om att man noggrannare skulle se över provplatserna så att de erbjöd större möjlighet till ansmygning i mer dold terräng.

Domarna påpekade dessutom att det allra viktigaste i bedömningen var att hunden följde föraren men också att domarna noggrant förklarade för förarna vad som menades med ”jägarmässig” ansmygning och vad som förväntades av ekipaget.

Skyttens placering anser domarna vara av underordnad betydelse så länge skytten inte befinner sig bakom provhunden.

Tollaren ska ha focus på vad som sker på vattnet och inte visa alltför stort intresse för skytten.

Det är av naturliga skäl svårt att ställa samma krav som på övriga retriever B-prov då gömslet måste vara placerat i vattenkanten. Skytt placerad 15m framför hunden är inte möjlig med tanke på gömslets placering

Båt är inget naturligt inslag vid tollingjakt! I möjligaste mån ska båt inte användas om provplatsen så medger.

Om båt ska användas bör den placeras så att den döljs av vegetation, öar eller annat lämpligt skydd.

Att under hundens prövning i vatten förflytta båten mellan markeringsuppgifter m.m. är inte att rekommendera.

Båt bör om den ska flyttas lämpligen ske under hundens prövning på landuppgifter.

Transporter mellan gömslen bör om det kan undvikas inte vara alltför långa. Ur bedömningssynpunkt räcker det oftast med kortare sträckor.

Domarna framförde att långa transporter och många startande hundar medförde risken att man hamnade i tidsnöd. Detta kan medföra sämre kvalitet i bedömningen till nackdel för avelsutvärderingsarbetet.

Om långa transporter inte kan undvikas så rekommenderar domarna att antalet startande hundar sänks så att den totala prövningstiden av samtliga hundar i klassen inte överstiger 7-8 timmar.

Markeringar under tollingarbetet anser domarna kan ske i Ekl.

Kraven på samarbetsvilja/stadga och markeringsförmåga är i Ekl betydligt högre än i övriga klasser och med anledning av detta så bör markeringar kunna utföras under tollingarbetet i denna klass.

Tollingapporter bör vara jägarmässiga i form och storlek.

Alltför stora eller färgglada tollingföremål ska undvikas då fåglar är färgseende och dessutom ska föremålet inte ta fåglarnas focus från hunden i arbete.

Här diskuterades även passivitetstiden mellan tollingarbeten och domarna var överens om att ca 20 sekunder var ett bra riktmärke.

Förarens placering i gömslet var även det något som upptogs till diskussion. Det är förarens som ska placera sig så denne har uppsikt över både hund och domare, huruvida föraren ska vara vänd mot domaren eller sitta med ryggen till överlät domarna till förarna att själva avgöra.

I övrigt ansåg domarna att jaktprovsprotokollen måste få en redaktionell översyn då utrymmet att beskriva vissa egenskaper var alltför snålt tilltaget.

Förändringar i nuvarande regelverk

I skrivande stund meddelas att det ligger ett reviderat förslag från Tjk hos SSRK/Hs, det är ännu inte känt hur detta förslag är utformat men enligt de närvarande Hs-ledamöterna kommer förslaget ut på ny remissrunda till rasklubb och avdelningar.

Domarna upptog en diskussion om de förändringar de önskade se i ett nytt RoA samt regelverk med start 2017, förslagen återfinns i texten som följer.

Skott avlossat mot fågel liggande på vatten är av jaktetiska skäl inte bra då endast 50 % av träffytan är synlig ovan vattenytan. Domarna skulle gärna se någon form av anvisning om detta.

En språklig och redaktionell genomgång av texten i regler och Roa vore enligt domarna önskvärd. Text i jaktliga publikationer inom SSRK bör följa den korrekta svenska terminologin angående jakt.

Någon form av intensitetsskala med egenskapspoäng bör införas i jaktprovsprotokollen för att kunna utvärdera jaktprovsresultaten till ledning för avelsarbetet.

Antalet startande hundar per klass behöver minskas. Bakrunden till detta är att proven tenderar att bli tidsmässigt mycket långa per dag. Domarna menar att en normal provdag bör vara ca 7-8 timmar för att inte bedömningen ska hamna i tidsnöd med försämrad kvalitet i bedömningen som följd. Förslaget från domarna är i Nkl 10st hundar, i Ökl 9st och i Ekl 7st. Domarna anser att ingen hund ska få sin prövning avslutad av tidsskäl trots 0-pris då all beskrivning av hunden är värdefull ur avelutvärderingssynpunkt. Med anledning av detta förslag vill domarna också se en kraftfull insats för att rekrytera fler domare som kan döma Tollingjaktprov och även att antalet prov måste ökas.

Av säkerhetsskäl vill domarna också att förarens möjlighet att vara skytt på praktiskt Tollingjaktprov tas bort. Föraren ska enbart koncentrera sig på hundens arbete.

Bedömningsprinciper

Inom bedömning av jaktprov finns två olika system, Momentbedömning och Egenskapsbedömning. Inom Tollingjaktproven tillämpas egenskapsbedömning.

Ordet egenskaper inom jaktproven är ett fenotypiskt begrepp, d.v.s. det man ser.

Domarna har rätt att testa del/delar av prövningen på nytt för att få en god grund för bedömningen.

Ett grepp som inte skadar viltets användning som matvilt ska inte belasta hunden.

Ett motiverat greppbyte ska inte belasta hunden

Mindre gnäll/pip stör inte jakten

Det är domarnas exklusiva rätt att tolka reglerna, d.v.s. RoA. Att göra förändringar i Roa utan att efterhöra domarnas åsikter via t.ex domarkonferenser skapar en sämre samsyn i domarkåren till nackdel för avelsarbetet.

Under diskussioner konstaterade domarna och var överens om att följande synpunkter var av stor vikt för den fortsatta utvecklingen av Tollaren som jakthund.

Rubriken ”Ansmygning” återfinns inte vare sig i regelverk eller Roa. Därmed lämnas ingen vägledning för hur detta ska bedömas.

Rubrikerna ”Aktivitet” samt ”Passivitet” bör slås samman i jaktprovsprotokollet. Det som bedöms är hundens förmåga att snabbt kunna växla mellan aktivt arbete och passivitet under lockarbetet och bör därför inte beskrivas under skilda rubriker.

Rubriken ”Lockarbete”: Domarna är överens om att för snabbt tollingarbete inte är att föredra.

Domarna vill skarpt påpeka att all skriven kritik ska återge vad som finns upptaget i regelverket eller RoA, alltså ska inte ord som ”rävbeteende”, ”pajaskonster” eller kommentarer om svansföring eller svansnivå återges i protokoll.

Tollarens primära syfte vid lockarbete är att visa upp sig, därför anser domarkåren att hund som passerar framför gömslet inte ska bedömas negativt.

Anvisningar bör skrivas in i RoA angående tollingföremålens storlek, i bland används alltför stora föremål. Samt att föremål som riskerar att studsa ned i vattnet inte bör användas.

Den kursiva texten nedan är vad domarna ansåg under rubriken ”Provens uppläggning och genomförande”

”Alltför stora eller färgglada tollingföremål ska undvikas då fåglar är färgseende och dessutom ska föremålet inte ta fåglarnas focus från hunden i arbete”

Stor försiktighet vad gäller bedömningen av ovarsam viltbehandling ska iakttagas, frysskador och hårt skjuten fågel medför ofta att fågel skadas vid markeringskast m.m.

All bedömning under svenska Tollingjaktprov bygger på egenskapsbedömning, att utesluta hund från vidare bedömning på grund av en bristande egenskap anser domarna inte vara acceptabelt då syftet att beskriva hunden till ledning för avelsarbete då begränsas. T.ex ska en missad markering eller dirigering inte utesluta hunden från vidare prövning. Dock skall diskvalificerande fel bedömas enligt regelverket.

Vidare anser domarkåren att jaktprovsprotokollet bör ses över redaktionellt då dagens utformning inte medger en kvalitativt skriven kritik under många av protokollets rubriker.

En arbetsgrupp bör sättas samman som kan ta fram egenskapspoäng för utvärdering av jaktprovsresultaten, samma arbetsgrupp bör även revidera jaktprovsprotokollen.

Praktiska prov

Ska praktiska prov genomföras på utsatt fågel eller inte? Domarna anser att vi i dagsläget inte ska låsa fast oss vid något, utan hålla frågan öppen. Mer underlag behövs via fler genomförda praktiska prov.

Planeringen av praktiskt prov bör ske i god tid innan jakten. Gömslen bör sättas upp i förväg, minst två. Tidigare observationer av provplatsen kan vara bra för att veta var fåglarna oftast befinner sig, gömslen är då lättare att placera för ett lyckat tollingarbete.

För att följa lagens anvisningar vid fågeljakter är det bra att ha tillgång till en erfaren apportör om provhunden inte lyckas finna fälld fågel.

Ska det vara två ansmygningar? Alltså att man bryter och lämnar platsen efter första tollingarbetet! Domarna anser att i dagsläget ska vi inte låsa fast oss vid något, utan hålla frågan öppen. Mer underlag behövs via fler genomförda praktiska prov.

Enligt nuvarande anvisningar kan tollingarbetet och apporteringen ske vid olika tillfällen, men under samma provsäsong. Efter genomförda praktiska prov kan domarna konstatera att det inte föreligger något problem med tolling och apportering vid samma tillfälle. Domarna anser därför att tollingarbetet och apporteringen ska ske under samma provtillfälle.

Domarna anser att det praktiska jaktprovsprotokollet behöver en översyn!

Erfarenheter av utförda prov! Av erfarenhet har vi kunnat konstatera att lite vegetation som delvis skymmer hunden är en fördel. Även att fåglarna inte blir störda av att hunden hämtar föremålet i vattenkanten om hunden i övrigt inte visar intresse för fåglarna.

Skriftlig instruktion bör upprättas och sändas till provdeltagare inför det praktiska provet angående klädsel m.m.

Provdeltagare som skytt? Nej! föraren ska inrikta sig på hunden. Även faran för att någon olycka ska inträffa är för stor (bör strykas i reglerna)

Domare som skytt? Dom har den erfarenhet som krävs för att klara av att både vara domare och skytt.

Skott vid praktiskt prov bör inte ske när fågeln ligger på vatten, då det bara är 50 % av träffytan ovan vattenytan.

Domarutbildningen

Det är förvirrande att i den nya utbildningsplanen för Tollingjaktprovsdomare kalla domarkategorierna för A och B domare, när det redan är ett vedertaget begrepp för olika provformer i SSRKs övriga retrieverprovverksamhet. A=varmvilt, B=kallvilt. Här uppmanar domarna SSRK att hitta lämpligare benämningar på de olika domarkategorierna i utbildningsplanen för Tollingjaktprovsdomare.

Då det numera finns tillräckligt antal Tollingjaktprov bör elevtjänstgöring till övervägande delen ske på Tollingjaktprov.

Det är viktigt att eleven får en gedigen grund att stå på innan aspiranttjänstgöring. En tydlig utvärdering av förvärvade kunskaper under elevtjänstgöringarna bör införas med inriktning på domarskapet för just Tollingjaktprov.

Utbildningsplanen bör förtydligas! Ett förslag var att detta arbete sker i samverkan med JDF (Jaktprovsdomarföreningen)

En mentor bör vara någon av de mest erfarna domarna för att säkerställa att de nya domarnas utbildning blir så kvalitativt bra som möjligt.

Närvarande domare vid mötet kunde konstatera att behovet av fler domare är akut! Varje T-domare får ett stort antal förfrågningar till varje provsäsong och kan i dagsläget inte tillgodose varje förfrågan. Detta ställer till stora problem för arrangörerna och leder inte till ökat antal prov och prövade Tollare vid jaktprov.

Analys av Tollingjaktproven mellan 2007 och 2014

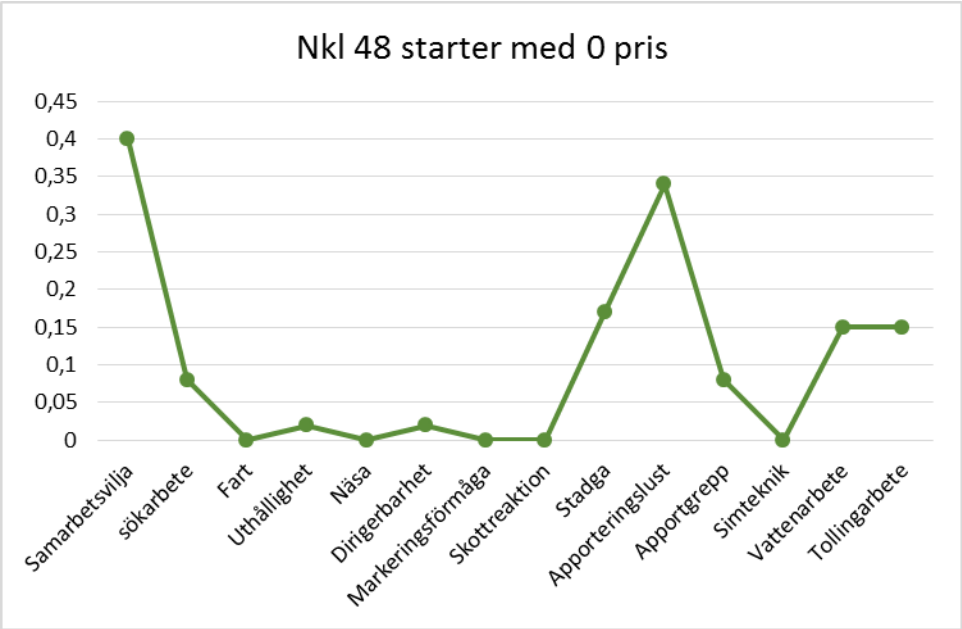

Diagrammet ovan visar antalet hundar i **Nkl** med noll pris mellan åren **2007** till **2009**. Protokollen som användes under denna tid var detsamma som för Retriever B-prov, vilket kan utläsas av rubrikerna i diagrammet.

Analysen baseras på de bristande egenskaper som låg till grund för att hundarna fick 0-pris. Diagrammet visar hur många hundar i procent som erhöll 0-pris i just denna egenskap av samtliga startande med 0-pris, fler än en bristande egenskap kan ingå i varje start. Någon annan analys låter sig inte göras då Tollingjaktprov saknar varje form av egenskapspoäng eller liknande.

Utmärkande för de första årens jaktprovsstarter är den bristande samarbetsviljan (40 %) och apporteringslusten (34 %). Intressant vore att kunna göra en jämförelse mellan de hundar som startade på Retriever B-prov och Tollingjaktprov under samma period, men det arbetet skulle bli så omfattande att det inte är försvarbart tidsmässigt.

Med detta första diagram kan vi nu göra jämförelser framåt i tiden i Nkl och se vad som blivit bättre eller sämre i Tollarens jaktliga utveckling.

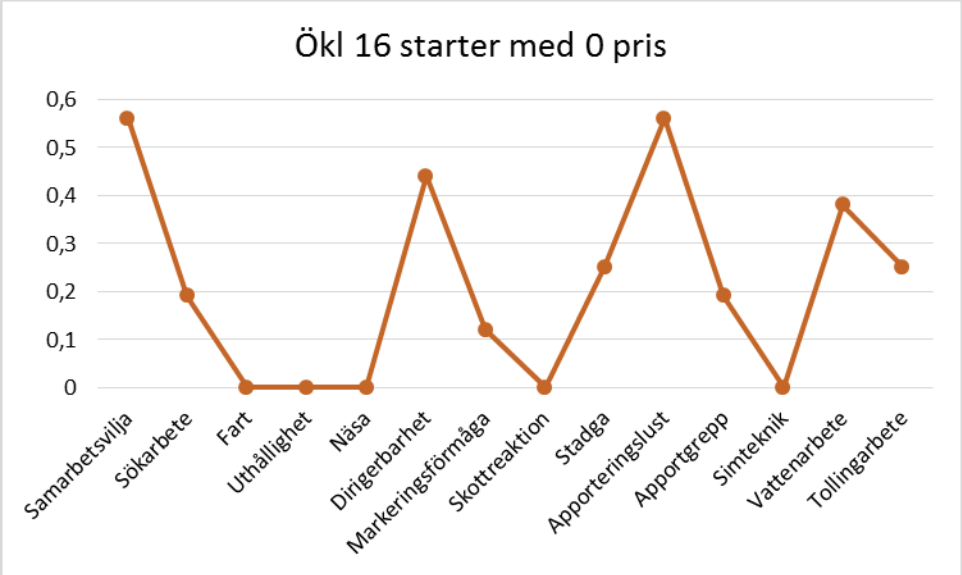

Detta diagram skall läsas lika som diagrammet i Nkl fast med skillnaden att detta är **Ökl** under samma period **2007** till **2009.**

Samma brister återfinns som i Nkl men det som tillkommit i Ökl är svårare markeringsarbete på vatten/land och vatten/landdirigering samt gås som apportvilt.

Även detta diagram ger oss givetvis möjligheten att framåt i tiden göra jämförelser i utveckling av Tollarens jaktegenskaper men det man inte får glömma bort är att träningsmängden och metodiken förmodligen ökar i rätt stor omfattning när provdeltagarna blivit bekanta med kraven som ställs på hundarna. Så ha detta i åtanke när ni läser de fortsatta diagrammen, att på så kort utvecklingstid kanske det säger mer om er utveckling som tränare/förare än hundarnas prestationer. För att få en helt korrekt analys över tid så krävs det en betydligt längre analysperiod, men vi får en fingervisning om åt vilket håll det går.

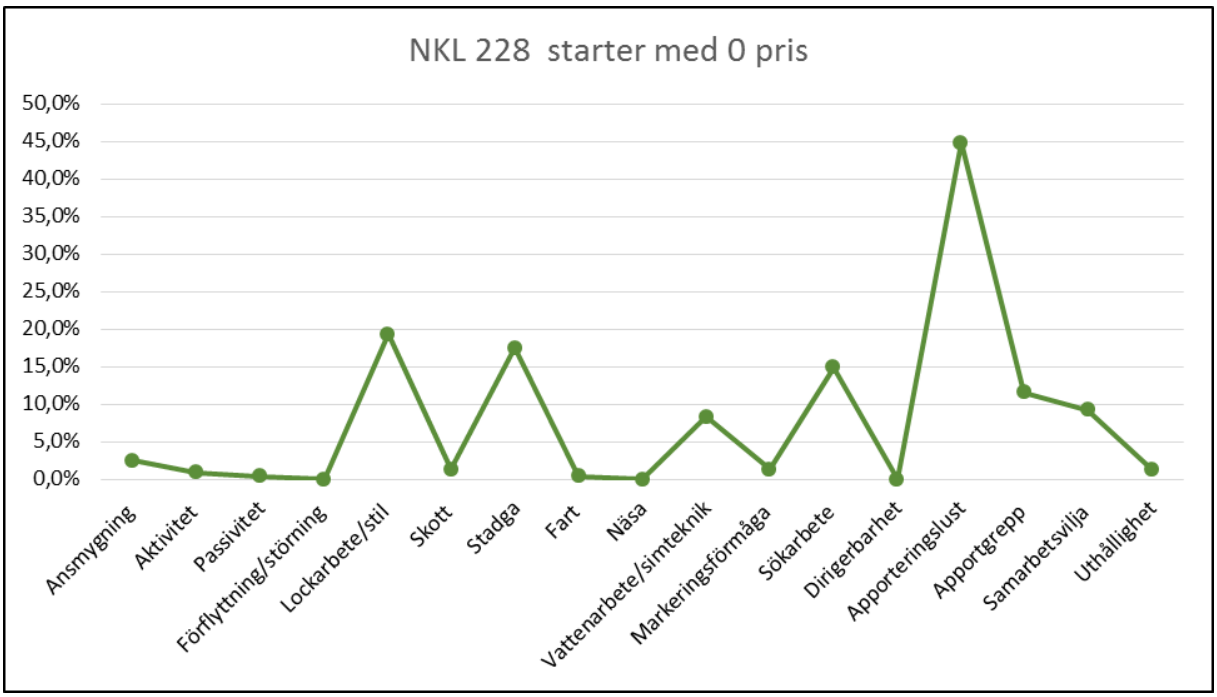

Detta diagram visar perioden **2010** till **2014** i **Nkl** och nu är det ett särskilt Tollingjaktprovsprotokoll som används vilket framgår av de förändrade rubrikerna.

Antalet provtillfällen och prövade hundar har ökat snabbt och tyder på en ljus framtid för Tollaren som jakthund. Förutsättningen är att provarrangörerna kan följa med i den snabba utvecklingstakten och att antalet domare ökar.

Under denna period tillkom de nya jaktprovsreglerna 2012 och som gäller till utgången av år 2016.

Nu kan man se att samarbetsviljan har kraftigt förbättrats men bristerna i apporteringslusten ligger kvar på en hög nivå. Samarbetsviljan kan med rätt träning ge snabba resultatförbättringar. Apporteringslusten kan till största delen endast förbättras genom rätt avelsurval, alltså en fråga för framförallt uppfödarna!

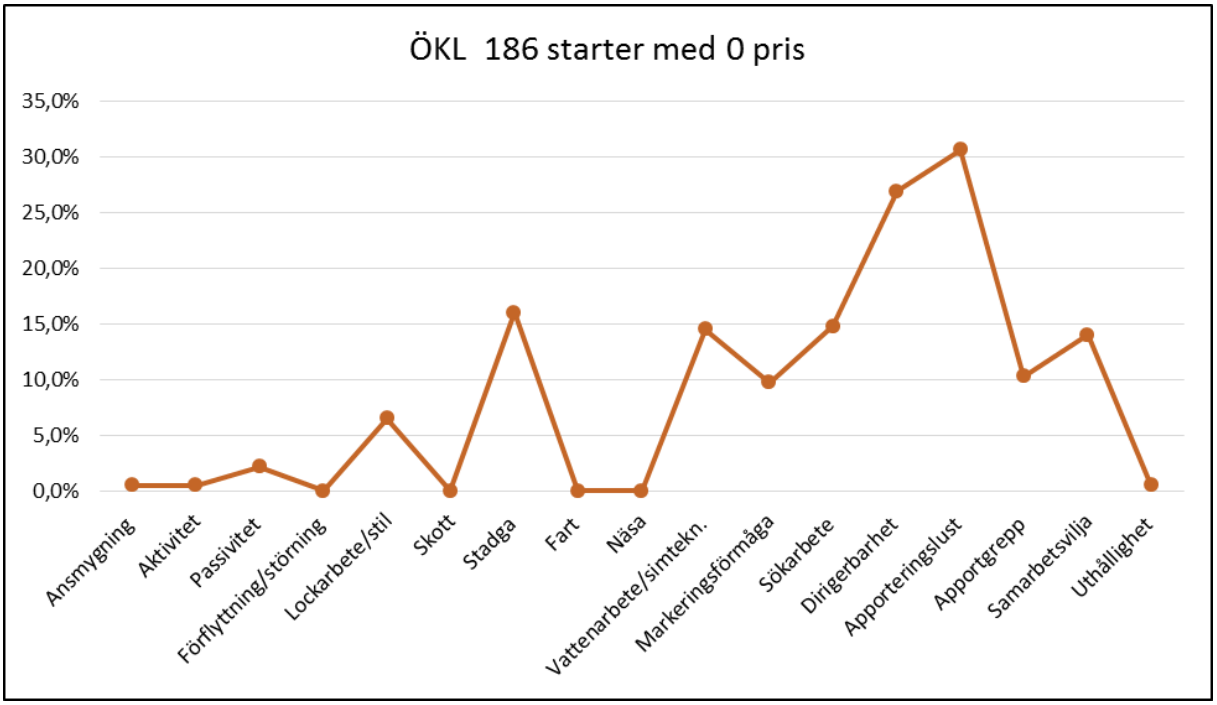

I diagrammet som visar perioden **2010** till **2014** i **Ökl** kan man se att bristerna i apporteringslust fortsätter från Nkl till Ökl. Även bristerna i dirigerbarheten ligger kvar på en hög nivå från perioden 2007 till 2009.

Bristerna i apporteringslust kunde kanske förklaras av att gås ingår som apporteringsvilt, men bristerna finns redan i Nkl, så det kan inte vara den enda förklaringen.

Klara förbättringsområden är samarbetsviljan och vattenarbetet, förmodligen till följd av förbättrad träning och förarnas erfarenheter av provkraven men kanske också uppfödarnas användning av föräldradjur med högre vattenpassion.

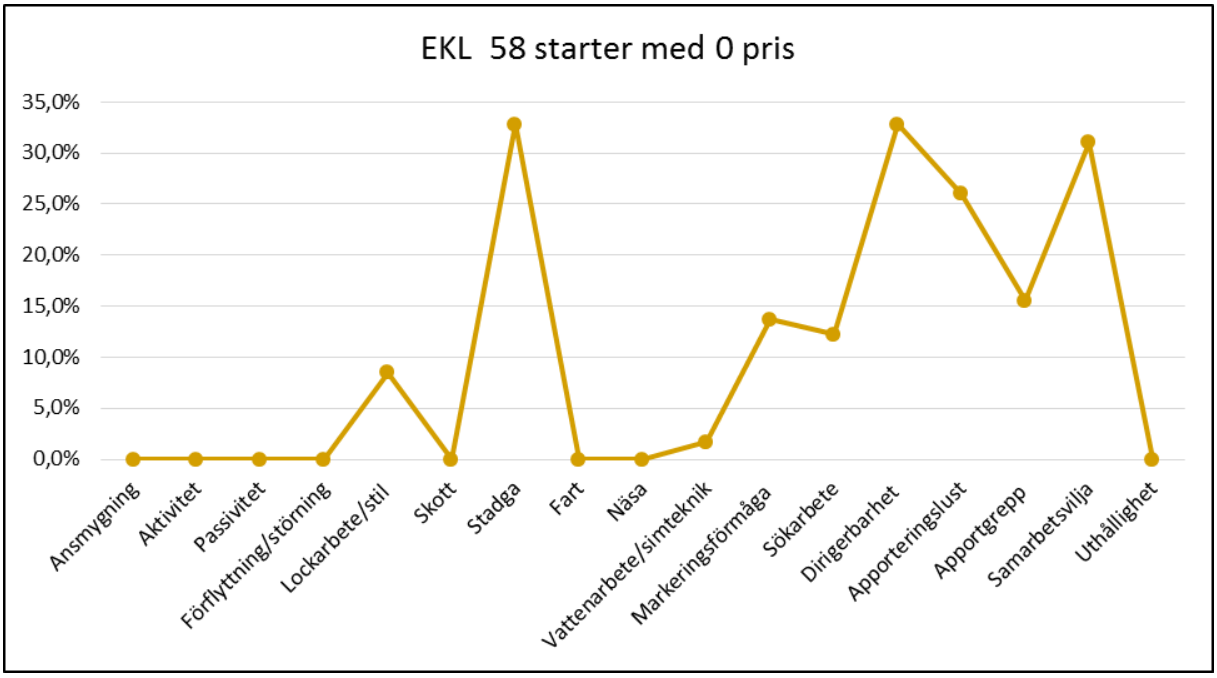

I och med det nya regelverket år 2012 så infördes **Ekl**. Detta diagram visar därför den korta perioden mellan år **2012** och **2014**.

Det man snabbt noterar är att stadgan visar på betydande brister (32,8 %). Om det beror på den kravökning som givetvis medföljer en Elitklass i form av längre förflyttningar eller om den totala retningen för hundarna genom hela prövningen är så mycket större, är inte lätt att svara på. Endast med en längre analysperiod kommer vi att kunna se vad det beror på.

Att bristerna i dirigeringsuppgifterna är höga kan man nog förvänta sig då kraven är betydligt högre i denna nytillkomna Ekl, även samarbetsviljan följer den nivån i denna klass.

Bristerna i apporteringslust är något bättre men inte markanta. Apportgreppen är något sämre, gåsen kan vara en del av förklaringen, även det ökade antalet apporter, men tiden och framtida analyser får ge ett bättre svar på denna fråga.

På kommande sidor visas sammanställda diagram som kan vara av intresse för att kunna se variationer år från år. En betydande detalj i diagrammen är att TollarSpecialens stora antal startande hundar varje år ger stort genomslag i statistiken, likaså förändrade provregler, samt varje enskild domare då de är få till antalet.

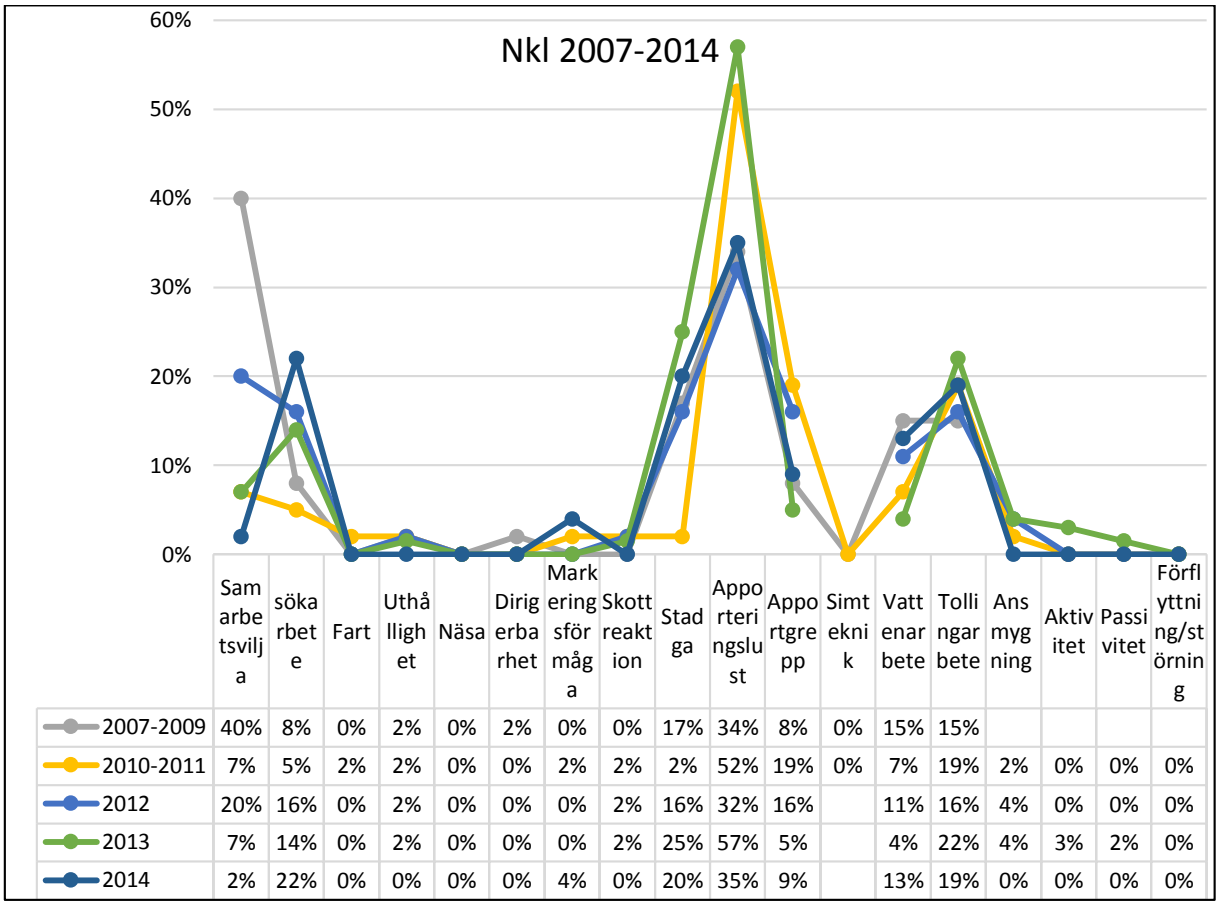

	Samarbetsvilja	sökarbete	Fart	Uthålligh et	Näsa	Dirigerbarhet	Markeringsförmåga	Skottreaktion	Stadga	Apporteringslust	Apportgrepp	Simteknik	Vattenarbete	Tollingarbete	Ansmygning	Aktivitet	Passivitet	Förflyttning/störning
2007-2009	40%	8%	0%	2%	0%	2%	0%	0%	17%	34%	8%	0%	15%	15%				
2010-2011	7%	5%	2%	2%	0%	0%	2%	2%	2%	52%	19%	0%	7%	19%	2%	0%	0%	0%
2012	20%	16%	0%	2%	0%	0%	0%	2%	16%	32%	16%		11%	16%	4%	0%	0%	0%
2013	7%	14%	0%	2%	0%	0%	0%	2%	25%	57%	5%		4%	22%	4%	3%	2%	0%
2014	2%	22%	0%	0%	0%	0%	4%	0%	20%	35%	9%		13%	19%	0%	0%	0%	0%

Ökl 2007-2014

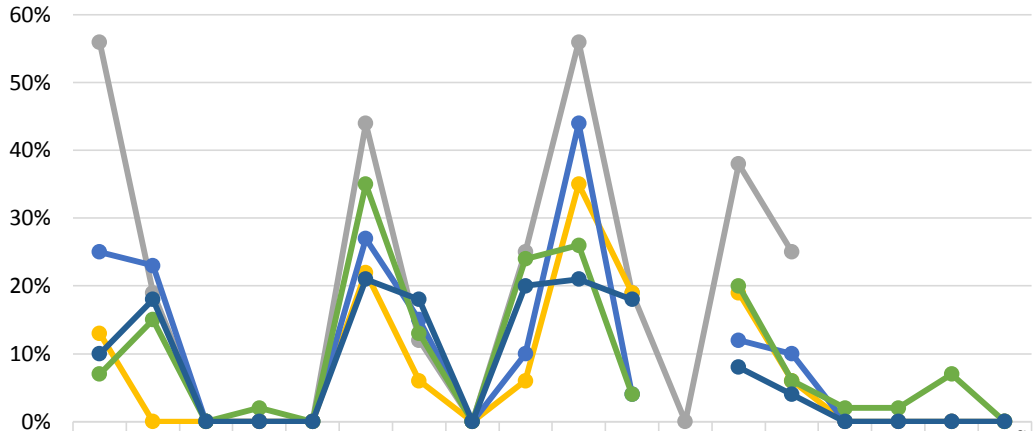

	Samarbetsvilja	Sökarbete	Fart	Uthålighet	Näsa	Dirigerbarhet	Markeringsförmåga	Skottreaktion	Stadga	Apporteringslust	Apportgrepp	Simteknik	Vattenarbete	Tolliningarbete	Ansmygning	Aktivitet	Passivitet	Förflyttning/störning
2007-2009	56%	19%	0%	0%	0%	44%	12%	0%	25%	56%	19%	0%	38%	25%				
2010-2011	13%	0%	0%	0%	0%	22%	6%	0%	6%	35%	19%		19%	6%	0%	0%	0%	0%
2012	25%	23%	0%	0%	0%	27%	15%	0%	10%	44%	4%		12%	10%	0%	0%	0%	0%
2013	7%	15%	0%	2%	0%	35%	13%	0%	24%	26%	4%		20%	6%	2%	2%	7%	0%
2014	10%	18%	0%	0%	0%	21%	18%	0%	20%	21%	18%		8%	4%	0%	0%	0%	0%

Ekl 2007-2014

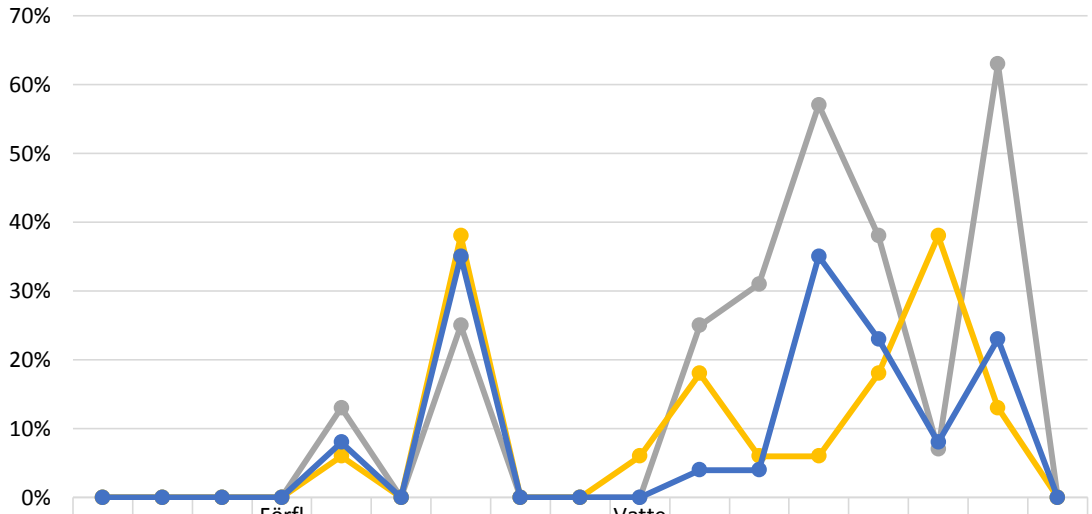

	Ansmygning	Aktivitet	Passivitet	Förflyttning/störning	Lockarbete/stil	Skott	Stadga	Fart	Näsa	Vattenarbete/simteknik	Markeringsförmåga	Sökarbete	Dirigerbarhet	Apporteringslust	Apportgrepp	Samarbetsvilja	Uthållighet
2012	0%	0%	0%	0%	13%	0%	25%	0%	0%	0%	25%	31%	57%	38%	7%	63%	0%
2013	0%	0%	0%	0%	6%	0%	38%	0%	0%	6%	18%	6%	6%	18%	38%	13%	0%
2014	0%	0%	0%	0%	8%	0%	35%	0%	0%	0%	4%	4%	35%	23%	8%	23%	0%

Författarna har en förhoppning om att denna sammanfattning kunnat ge läsaren en tydligare bild av Tollingjaktprovens syfte och ändamål samt kanske ge uppfödarna lite vägledning i deras strävan att ytterligare förbättra Tollarens jaktegenskaper. Tollingjaktprov är en ung provform med stor utvecklingspotential där varje individ är värdefull för fortsättningen.

Författarna vill också rikta ett tack till de Tollingjaktprovsdomare som deltog på domarmötet för deras värdefulla synpunkter och övriga författare vill även tacka Tina Byrsell som förde noggranna anteckningar som ligger till grund för denna sammanfattning.

Gunnar Petersson Tollingjaktprovsdomare

Tina Byrsell Jaktansvarig Tollarklubbens huvudstyrelse

Leif Gustafsson Tollingjaktprovsdomare

Jörgen Elgstrand Ledamot av SSRKs Tollingjaktkommitté

© Gunnar Petersson, Tina Byrsell, Leif Gustafsson, Jörgen Elgstrand